

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Denizdeki biyolojik üretimin ilk basamağını teşkil eden fitoplankton diye adlandırılan bitkisel canlıların (mikro algler) aşırı çoğalması, deniz sıcaklığının yükselmesi ve buna bağlı olarak bakteriyel aktivitelerin artmasıyla oluşan müsilaj, yani deniz salyası, Kasım 2020 tarihinden bu yana Marmara Denizi'nde ciddi ekolojik tehdit oluşturmaktadır. Yüzeyden 30 metreye kadar inmiş olan deniz salyası, Marmara Denizi'nin tabanını kaplayarak, etkisini her geçen gün arttırmış, İstanbul, Adalar, Tekirdağ, Çınarcık, Bursa, Erdek, körfezler, Yalova, Mudanya, Gemlik, Gebze, Gelibolu sahillerini kaplamıştır.

Marmara Denizi, yıllar boyunca derin deşarj yöntemiyle, çoğu basit bir arıtmadan geçen, kentsel ve endüstriyel atık sular ve yağışlarla taşınan tarımsal üretimde kullanılan gübre ve pestisitler nedeniyle yoğun kirlilik yaşamakta, kıyı dolgularıyla en zengin ekolojik alanları yok edilmektedir. Bölgedeki havzalarda tarım ve evsel atık kaynaklı azot ve fosfor kirliliği ciddi boyutlara ulaşmıştır. Bilim insanları, deniz salyasının oluşmasında, iklim krizi nedeniyle deniz suyunun sıcaklığının artmasının ve denizlerdeki kirliliğin gerekli koşulları oluşturduğunu söylemektedirler.

Marmara Deniz'inin hemen her sahilinde görülen deniz salyası; deniz canlılarının yaşamını tehdit etmekte, biyolojik çeşitliliği yok etmekte, insan sağlığına olumsuz etkileri bulunmakta, balıkçılar için ciddi mağduriyetlere neden olmaktadır. Balıklar ve deniz canlıları kirlilik nedeniyle ölmekte, deniz salyası nedeniyle balık ağları tıkanmaktadır. Tutulabilen balıklar ise beslenemediklerinden dolayı normal gelişimin altındadır ve bu balıkların güvenli tüketimi konusunda ciddi endişeler vardır. Kocaeli, Gebze, Yalova, Bursa, İstanbul gibi sanayi bölgelerine sahip illerin Marmara Denizi'ni atıkları için deşarj yeri olarak kullanmasının engellenmesi, deniz salyasının temizlenmesi için etkin önlemler alınması gerekmektedir.

46293

Bu bağlamda;

- 1- Bilim insanları deniz salyasının içinde ağır metal gibi kirleticilerin de olduğunu açıklamışlardır. Marmara Denizi'nin kirliliği Bakanlığınız tarafından takip edilmekte midir? Bakanlığınız, ilgili kurumlarla işbirliği yaparak Marmara Deniz'inde deniz salyasının oluşum nedenlerini ortaya koyup, temizlenmesi için gerekli çalışmaları yapacak mıdır?
- 2- Doğal yaşamı bozan, balıkçıları mağdur eden ve insan sağlığı için risk oluşturan deniz salyasının daha fazla tehdit oluşturmaması için ne gibi çalışmalarınız olacaktır?
- 3- Marmara Denizini kirleten sanayi tesislerinin denetimi yapılmakta mıdır? Atıkların Marmara denizini kirletmeden bertaraf edilmesi için ne gibi çalışmalarınız vardır? Son 5 yılda Marmara denizini kirleten kaç firmaya yaptırım uygulanmıştır?
- 4- Marmara Denizi'ni kirletecek atıkların etkin şekilde temizliğinin sağlanması, her türlü atığın sadece biyolojik değil kimyasal arıtmaya da tabi tutulması için çalışmalarınız olacak mıdır? Bu konuda yerel yönetimler ile işbirliğiniz var mıdır?
- 5- İstanbul'un kanalizasyon atığının %70i derin deniz deşarjı yöntemiyle denize verilmektedir. Ayrıca, Ergene Havzası'nı koruma eylem planı kapsamında organize sanayi bölgelerinin ortak atık su arıtma tesislerinden çıkan suların Marmara Denizi'ne derin deşarjı projesi de yürütülmektedir. Marmara Denizi'nin güncel durumu da dikkate alınarak, proje kapsamında kirli suların Marmara Denizine verilmemesi için projeyi durdurmayı düşünmüyor musunuz? Bu projenin denize vereceği zararların tespiti için demokratik kitle örgütleri ve meslek odaları ile işbirliğiniz olacak mıdır?
- 6- Marmara Denizi'ni kirleten nedenlerin ortadan kaldırılması için bütüncül politikalar üretecek misiniz? Marmara Bölgesinde aşırı sanayileşme ve yapılaşmaya uygun arıtma tesisleri kurulacak mıdır?
- 7- Bilim insanları iklim krizi nedeniyle Marmara Denizinin yüzey sıcaklığının artması ve deniz salyası ilişkisini ortaya koymuşlardır. Hükümetinizin, Marmara Denizi ve diğer denizlerin ekosistemine zarar veren iklim krizini önleyici tedbirleri almak için eylem planı var mıdır? Türkiye genelinde denizlerde deniz salyası vakaları takip edilmekte midir? Bu konuda çalışmalar başlamış mıdır?
- 8- Marmara Denizin kıyılarında ne kadarlık alanda, hangi il sınırlarında dolgu yapılmıştır? Kıyılarda dolgu yapılacak projeleri engelleyecek yasal düzenlemeler yapılacak mıdır?